

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

PUBLISHED BY THE LITHUANIAN NEWS PUB. CO., INC.
1739 South Halsted Street, Chicago, Illinois
Phone Roosevelt 8500

Pirmas ir Didžiausias Lietuvių Dienraštis Amerikoje

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill.,
under the Act of March 3, 1879

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

PUBLISHED BY THE LITHUANIAN NEWS PUB. CO., INC.
1739 South Halsted Street, Chicago, Illinois
Phone Roosevelt 8500

Pirmas ir Didžiausias Lietuvių Dienraštis Amerikoje

VOL. XVII

Kaina 3c

Chicago, Ill. Trečiadienis, Spalių-October 29 d., 1930

No. 255

Revoliucionieriai Suėmė Brazilijos Prezidentą

Kas dedasi Brazilijoje

Revoliucionieriai suėmė naujai išrinktą prezidentą Prestes ir buvusį majorą

Kareivių riaušės del blogo mairio; sužeista 100 žmonių

PORTO ALEGRE, Brazilija, spalio 28. — Revoliucionieriai skelbia, kad tapo suimtas Dr. Julio Prestes, kuris prieš kiek laiko buvo išrinktas Brazilijos prezidentu.

Prestes suimtas Sao Paulo mieste. Kartu su juo pateko į revoliucionierių rankas Hector Penteado, buvęs to miesto majoras.

Izidoro Dias Lopes tapo paskirtas militariškai ir civiliai Sao Paulo komendantu.

Stengiasi palaikyti tvarką

RIO DE JANEIRO, spal. 28. — Provizionalė valdžia deda visas pastangas, kad palaikyti mieste tvarką, kol naujoji vyriausybė perims visus reikalus į savo rankas.

Vakar pradėjo kelti riaušės policijos batalionai. Neramiu laiku Brazilijos policija tarnauja kaip kareiviai. Kiek žinoma, riaušės kilo dėl blogo mairio. Sužeista tapo šimtas suvirsimų žmonių.

Kariuomenė ėmė apie porą valandų numalšinti policiją. Gyventojai manė, kad tai naujas sukilimas. Daugelis su ginklais rankose prisidėjo prie riaušių. Buvo paleista apie 400 šuvių.

Lėktuvu atskrido liberalų vadas

Iš Rio Grande do Sul valstijos atskrido į Rio Janeiro liberalų vadas Dr. Osvaldo Aranha ir tuoj pradėjo konferenciją su militaristų „junta“, kuri nuvertė Washington Luis ir laikinai paėmė valdžią į savo rankas. Manoma, kad po tos konferencijos bus paskelbtas laikinosios valdžios sąstatas.

Bendrai visur vyrauja tokia mintis, kad Getulio Vargas, liberalų partijos vadas, kuris vadovavo revoliucijai, bus paskelbtas prezidentu.

Tačiau manoma, kad jis tol neatvyks, kol jo vadovaujama kariuomenė iš Punta Grossa ir Parana nepasieks Sao Paulo ir Rio Janeiro. Pietinių valstijų revoliucionieriai ir militaristai „junta“ vis dar žiūri su nepasitikėjimu. Jie dar tikrai nežino, kokias sumetimais kariuonininkai prie revoliucionierių prisidėjo. Juo labiau, kad jie prisidėjo tik trečiai revoliucijos savaitės besibaigiant.

Kapitonas Juarez Tavora sukurė laikinąją valdžią Bahijoje. Jis su maža liuosnorių armija užkariavo visa šiaurinę Braziliją.

Chicagai ir apilinkė federalis oro biuras šiai dienai pranašauja:

Spėjama giedrus oras ir vėsu. Gaivus šiaurvakarių vėjas, galbut į naktį kiek stiprokas.

Temperatura buvo vakar per pietus 57°, vėliau pora laipsnių žemiau.

lijos dalį. Laukiama, kad neužilgo jis atvyks į Rio Janeiro ir dalyvaus naujos valdžios sukurime. Kai kurie bijosi, kad tarp jo ir Vargas nevyktų konflikto, kadangi santykiai tarp judviečių nėra geriausi.

Francija finansavo bolševikų judėjimą Vokietijoje

Šnipai savo knygoje pasakoja, kaip francuzai bandė Vokietijoje revoliuciją sukelti

BERLYNAS. — Šiomis dienomis Leipzige bus išleista labai įdomi knyga apie bandymą sukurstyti Vokietijoje revoliuciją. Tos knygos autoriai yra buvusieji Francijos šnipai — leitenantai Dergange ir Bellevalier, kurie laike karo veikė Vokietijoje.

Autoriai sako, kad 1915 m. „tigras“ Clemenceau pasiuntė juos į Vokietiją prirengimui revoliucinio perversmo. Tam tikslui francuzų valdžia išduodavo jiems milžiniškas sumas pinigų, kuriuos siųsdavo į Olandiją.

Atvykę į Olandiją, šnipai tuoj užmezgė ryšius su Karl Liebknechtu ir Rose Luxemburg bei jų pasekėjais. Per jų rankas buvo siunčiama į Vokietiją revoliucinė ir antikarinė literatūra. Po kiek laiko šnipai persikraustė į Dusseldorfą ir ten įsteigė savo vyriausią būveinę. Į savo valdžią jie tuoj kreipėsi su skubotu prašymu išsiųsti daugiau pinigų papirkimui laikraščių ir atskirų asmenų, kurie tokiu ar kitoku būdu galėjo prisidėti prie revoliucijos kėlimo. Pinigai be mažiausio atidėjimo buvo išsiųsti.

Generolo Boukabelle pranešime francuzų valdžiai sakoma, kad Vokietijos kairiosios partijos turi būti apmokamos; jų kandidatai finansuojami; fondai turi duoti galimybės praplauti jų laikraščių tiražą. Pasisiekimai esą pateisins išlaidas.

1917 m. K. Liebknecht ir Luxemburg, kaip žinia, atsisakė bolševikiško judėjimo Vokietijoje ir visą savo energiją panaudojo propagandai bolševikiškos revoliucijos. Ir per visą tą laiką, kaip sako francuzų šnipai, jie naudojo Francijos valdžios pinigais.

Ta propaganda davė ir šokių tokių rezultatų. Gegužės 18 d. 1918 m. Degrange pasiuntė į Paryžių tokį pranešimą: „Būkite tikri, kad revoliucija Vokietijoje prasidės pirmą negu žiema užstos. Musų veikimas Karlsruhe, Baden-Badene, Coblenze, Dusseldorfe, Esene, Koelne ir Wurzburge pasirodė sėkmingas. Vokiečių pasipriešinimo jėga tapo sulaužyta“.

Laukiama, kad knyga padarys didelę sensaciją. Iki šiol buvo žinoma tik tai, kad bolševikų propagandą, kurią skelbė Rusijoje Leninas, Trockis ir kiti, buvo vokiečių valdžios finansuojama. Tačiau dabar francuzų šnipai parodo, kad Vokietijoje bolševikų propaganda buvo Francijos valdžios finansuojama.

[Atlantic and Pacific Photo]

Smart mergina, ar ne?

Paveikslely yra Mrs. Keith Miller, kuri šiomis dienomis savo orlaiviu laike 21 val. ir 47 min. perskrido skersai visų Suv. Valstijų ir padarė naują moterų greitumo rekordą

Pietinė ir Centralinė Europoje siaučia audros

Turkijoje žuvo 68 žmonės ir apie 3,000 liko be pastogės

LONDONAS, spalio 28. — Pietinė ir centralinė Europoje siaučia didelės audros. Ypač skaudžiai nukentėjo tie kraštai, kurie randasi prie Viduržemių jūros.

Turkijos miestai Smyrna ir Istanbul labiausiai nukentėjo. Smyrnoje, kiek jau žinoma, 68 žmonės žuvo ir apie 3,000 liko be pastogės ir neturi ko valgyti. Potvyniai sugriovė 650 namų. Istanbulė 22 žmonės tapo nežveisti.

Dalis pietinės Francijos, Austrijos, Čekoslovakijos ir Jugoslavijos tapo sniego užversta. Alpų tarpekaliuose tiek daug sniego iškrito, kad kai kurie kaimai visai nuo pasaulio tapo atkirti. Telegrafų vielos tapo nutrauktos ir visokis susisiekimas pasidarė neįmanomas.

Formozoj sukilimas

Japonija siunčia kariuomenę

TOKYO, Japonija, spalio 28. — Skubiai siunčiama kariuomenė į Horishą distriktą, kuris randasi centralinėje Formozos dalyje. Kariuomenė siunčiama malšinimui vietos gyventojų, kurie per paskutinius dešimt metų pirmą kartą sukilė. Pranešama, kad apie 2,000 laukinių gyventojų pradėjo pulkti Japonijos policiją. Sukilėliai buvo apsiginklavę senais šautuvais. Tačiau iš policijos jie atėmė apie šimtą naujausių rūšių šautuvų.

Karo ministerija mano, kad Formozoj esantis japonų kariuomenės garnizonas įstengs numalšinti sukilėlius.

Rado lavoną

Kursėnų gelež. st. rastas pil. Ivanausko lavonas. Spėjama, kad Ivanauskas iškrito iš traukinio ir buvo užmuštas.

Bandys sukelti \$55,000,000 bedarbiams šelpti

WASHINGTON, D. C., spal. 28. — Čia reikiama daugiau optimizmo kai del nedarbo. Laukiama atvykstant iš New Yorko Arthur Woods, kuris vadovaus Hooverio paskirtam komitetui. O to komiteto tikslas yra surasti budus kovai su nedarbu ir jo pasekmėmis.

Komitetas jau pradėjo veikti. Pirmoje vietoje jis bando susinešti su didesniais miestais ir įtraukti juos į darbą. Bus dedamos pastangos, kad 220 Amerikos miestuose sukelti bedarbių šelpimui \$55,000,000.

Hindenburgas sumažino sau algą

BERLYNAS, spalio 28. — Vokietijos prezidentas von Hindenburgas paprašė finansų ministerio Dietrich sumažinti jo algą ant 20 nuošimčių. Sumažinta alga bus mokama pradedant lapkričio mėnesiu. Laukiama, kad ir kiti valdininkai panašiai pasielgs.

Kad apsiginti nuo bolševikų „dumpuojamų“ kviečių, vokiečių vyriausybė uždėjo dar didesnę muitą ant importuojamų kviečių. Tas naujas muitas patvarkymas tuoj įeina į galią.

Surasta keturių angliakasių lavonai

McALESTER, Okla., spalio 28. — Samples Coal kompanijos kasykloje eksplozija užgriovė 29 angliakasių. Iki šiol pasisekę surasti tik keturis lavonus. Kiek išviso žuvo, — nėra tikrai žinoma.

Komunistai nužudė Kinijoje 100 žmonių

HANKOW, Kinija, spalio 28. — Pranešama, kad komunistai užėmė Nanchowting, kuris randasi šiaurinėje Hunan provincijos dalyje. Esą laike užpuolimo tapo užmušta 100 žmonių.

Atsidarė Anglijos parlamentas

LONDONAS, spalio 28. — Anglijos parlamentas vėl pradėjo savo sesijas. Atidarymo iškilmėse dalyvavo svetimų valstybių ambasadoriai ir Indijos radžos, kurie atvyko į konferenciją.

Mussolini kalba sujudino Franciją

PARYŽIUS, spalio 28. — Italijos fašistų viršilos karinga kalba sujudino francuzus. Mussolini savo kalboje pareiškė, kad turi būti padarytos revizijos taikos sutartims. Jis taip pat pranašavo, kad trumpoje ateityje fašizmas įsigalės visoje Europoje.

Tarp Italijos ir Francijos santykiai nebuvo labai geri jau nuo kai kurio laiko. Na, o ši karinga kalba tuos santykius dar labiau pablogins. Ji taip pat žymiai prisidės prie Tardieu vyriausybės sustiprinimo. Gi Tardieu politika yra kiek galima labiau apsiginkluoti.

Francuzų spauda kaip vienu balsu smerkia Mussolinio kalbą. Kai kurie laikraščiai gana atvirai ir griežtai reiškia savo nuomones. Pavyzdžiui, laikraštis „L'Avenir“ sako, kad Francijos valdžia privalo pareikšti „kartą ant visados juodmarškiniams ir jų draugams Vokietijoje, kad mes nemanome jokių revizijų daryti. Mes nemanome sunaikinti Versalės taikos sutartį nei kad iškiti Mussolinui, nei kad patenkinti tą pakviesę Hitlerį. Tegul jie tai įsikala sau į galvą, ir tasyk jie galės kalbėti apie ką nors kitą.“

Audringas me d a u s mėnuo Bulgarijos karaliui

SOFIJA, Bulgarija, spal. 28. — Iš Graikijos gauta žinia, kad karališka jachta „Caras Ferdinandas“, kuria plaukia karalius Borisas su savo jaunąja žmona, Corinth kanale kovoja su audra.

Kaip žinia, karalius Borisas apsidėvė su princesa Giovanna, Italijos karaliaus dukterimi. Po susituokimo jaunieji nutarė jachta plaukti į Varną, Juodųjų jūrų uostą.

Turkijos valdžia sužinojusi apie nesmagia karališkos jachtos kelionę, per radio pranešė, kad Istanbul bus pasirengęs pasitikti karalių ir jo žmoną. Pasitikimo ceremonijose pasizadėjo dalyvauti ir pats Mustafa Kemal Pasha, Turkijos prezidentas.

Žemės drebėjimas Alaskoj

DENVER, spalio 28. — Regis kolegijos seismografas užregistravo žemės drebėjimą, kuris spėjama, įvyko centralinėje Alaskoj. Žemės drebėjimas tęsėsi apie septyniolika minučių.

SANCHAJUS, Kinija, spalio 28. — Svetimų valstybių konsulai ir militariški patarėjai planuoja laikyti konferenciją, kur bus aptariami būdai kovai su banditais ir komunistais.

Pastaruoju laiku banditai tiek įsidrąsino, kad be jokios atodairos užpuolė svetimų šalių laivus, kurie plaukioja Yangtze upe. Jie plėšia tuos laivus ir žudo žmones.

Lietuvos Naujienos

Raketas Lietuvos maluninkų tarpe

Gengsteriai Kėdainiuose norėjo padegti didelį maluną. Mirtinai nušautas vienas darbininkas.

Apie Kėdaines yra daug malunų, kurie tarp savęs įvairiausiai konkuruoja. Pavyzdžiui, malunininkas Freimanas, bekonkuruodamas su kitais malunininkais, buvo pradėjęs malti piliečiams visai nemokamai. Užtat jis kitų maluninkų užsitraukė dar didesnę neapykantą ir pyktį.

Ir štai, spalio 4 ir 5 d. apie 2 val. naktį trys nežinomi piktadarijai atėjo į Freimano maluną, kuris yra Velainių kaime, 2-3 km. nuo Kėdainių ir kėsinosi maluną padegti.

Tuo metu malune dirbo 2 darbininkai, o pas tuos du buvo atėję dar 4 darbininkai jų draugai.

Du piktadarijai buvo ginkluoti revolveriais, o trečiasis paprasta šake ir darbininkams pradėjo grasinti. Vienas piktadarys, prie durų atsistojęs, ėjo saugybą, o kiti du darbininkus užvarė į antrą maluno aukštą.

Suvarę darbininkus į antrą maluno aukštą, piktadarijai pareikalavo, kad darbininkai pakeltų rankas aukštyn. Vienas darbininkas nepakėlė rankų aukštyn ir jį piktadarijai paleido du šūviu. Darbininkas buvo nužudytas į Kėdaines pas gydytoją, bet grįžtant mirė.

Kai piktadarijai varė darbininkus į antrą aukštą, tai vienas darbininkas, nematant piktadarijų, pasislėpė po mašina ir pasiliko. Piktadarijai budami antrame aukšte, pasigedo vieno darbininko ir suprato, kad jis bus nubėgęs pranešti policijai. Piktadarijai, palikę darbininkus, pasišalino. Bėgdami jie sugadino maluno šeiminių telefoną, kad negalėtų susikalbėti su Kėdainiais. Be to, jie paliko bėklynę su 20 litų benzino, kurį, matyt, buvo atsinėję malunui padegti. Malunas išliko sveikas.

Spėjama, kad piktadarijai yra vietos gyventojai, ir maluną norėjo padegti iš keršto.

Kriminalinė policija kuo stropiausiai šį įvykį tiria.

Mirė prezidento Harrison duktė

WASHINGTON, D. C., spal. 28. — Giminės gavo žinią, kad Greenwich, Conn., pasimirė Mrs. J. R. McKee, nabašninko prezidento Benjamin Harrison duktė.

McKee buvo vienintelė buvusio Amerikos prezidento dukterė. Sirgo ji nuo vasario mėnesio. New York'e jai buvo padaryta operacija.

Nusišovė brokeris

PHILADELPHIA, spalio 28. — Čia nusišovė Robert L. Zoll, Charles H. Bean and Co. firmos partneris. Firma užsiima bonų ir šėrų pardavinėjimu. Zoll nusišovė kompanijos skelpe. Valandą prieš tai jis pasaukė savo žmoną telefonu. Atrodė jis linksmas. Manoma, kad Zoll nusišovė finansinių reikalų. Per palyginamai trumpą laiką šiame mieste jau nusišovė trys brokeriai.

Norintiems vesti pačių iš Lietuvos

Kad be kunigo valios negalima net pačios iš Lietuvos gauti, štai pavyzdys. Vokietijos valdžia atsiuntė Lietuvos valdžiai tuo reikalu paklausimą.

I šį klausimą buvo duotas atsakas toksai: „Lietuvos įstatymuose atskirų įstaigų, kurios galėtų išdavinti bent kokius pažymėjimus visų rusių sutuoktinių reikalui, nenumatyta, nes pagal veikiančius įstatymus (Civ. Kod. tom. X dalis I; Rink. Įstat. tom. XI, dalis 1; Civ. proc. Įst. 1338 str. ir kit.) Rymo katalikų ir kitų tikybų piliečių jungtinių apeigų atlikimas ir jungtinių aktų sudarymas yra pavestas dvasiškajai. Reikiama nuo dvasiškios pareina konstatuoti, yra ar nėra kliūčių kuriems nors piliečiams susituokti. Nors Lietuvos Konstitucijoje ir numatoma civilinių jungtinių provizorinė teisė (§§ 14, 86), bet tuo tarpu tam vykdyti nėra išleista įstatymo. Todėl Lietuvos piliečiai, kurių tikybą jie neišpažintų, norintieji susituokti užsienyje, turėtų prisilaikyti Lietuvos veikiančių įstatymų.“

Išteisino plėšikų delegaciją pas Pilsudskį

Spalio 3 d. kariuomenės teismas Ukmergėje sprendė trijų keistų partizanų bylą. Teisme paaiškėjo, kad 1921 m. pil. Ad. Bijotas, Al. Surgaila ir Spreškis buvo suorganizavę neitrąlę zonoj lenkų partizanų grupę, kuri plėšus ir terorizavus gyventojus Lietuvos teritorijoje.

Be to, šie trys asmenys 1922 m. lapkr. 22 d., kaip delegacija, nuvažiavo Varšuvon ir aplankė lenkų seimą, anglų, prancūzų, ir italų diplomatus atstovybės ir neva gyventojų vardu prašė, kad širvintus ir Giedraičius paliktų lenkam. Ta „delegacija“ norėjus gauti audenciją ir pas maršalą Pilsudskį, tačiau patekus tik pas Pilsudskio adjutantą.

Apie tą delegaciją ir jos kelionės tikslus tada plačiai buvo rašyta lenkų „Rzeczpospolitos“ laikraštyje ir delegatų buvo įdėti atvaizdai.

Teisiamieji kaltais pripažinti, tik aiškinos, kad juos Lenkijon siuntė vietos gyventojai.

Kariuomenės teismas visus tris „delegatus“ išteisino.

Paleido dar 5 politinius kalinius

Šiomis dienomis prezidentas suteikė malonę dar 5 komunistams ir plekaitininkams: Zigmui Juskevičiui, Aleksandrui Tolstogui, Augustinui Bičkaičiui, Antaninai Bičkaitienei ir Karoliui Liukaičiui.

Šiais laikais jokio biznio imoni be reklamos negali gyvuoti. Konkurentų yra tiek daug, kad tik nuolatini, kasdienini skelbimas gali patraukti didesnę klientų skaičių.

Amerikos imonės gerai supranta, kad be geros reklamos nepateis. Kuo daugiau reklamuoja, tuo geriau sekasi.

Reklama, kuri atliekama duodant skelbimus į laikraščius, visuomet apsimoka.

Kas garbinasi „Naujienose“, tas visuomet turi naudos.

KORESPONDENCIJOS

Waterbury, Conn.

Užmirštas kampelis

Tur buti, nėra nei vieno taip užmiršto kampelio, kaip Waterbury. Galima sakyti, kad tai visai apmirusi kolonija. O tuo tarpu čia lietuvių tikrai nemažai gyvena. Gali rašyti ką nori, gali leisti visokių atsisaukimus, — viskas praskamba, kaip balsas tyruose. Niekas negirdi, niekas nekvepia jokios dūmės, — snūdžia sau saldžiai, tai ir viskas. Gal buti kalta yra pati gamta, nes kuomet žmonės kalnuose gyvena, tai jie pasijunta aptverti nuo pasaulio, kaip kiniečių siena. Jie bijosi prieš pasaulį pasirodyti savo darbais. Dienraštis jiems, tur buti, yra labai didelė reikybė. Kai kurie mūsų brolių gal visai ir nežino, kad lietuvių kalboj yra leidžiami dienraščiai. Kartais kai užsimeni apie „Naujienas“, tai žmogus nustebs klausia: „Kur jos yra ir kiek kartų išeina?“

Kuomet pradėti aiškinti, jog jos išeina kas dieną ir kad yra labai svarbu jas skaityti, ypač šiuo laiku, kada pasaulis verda kaip kokiame puode, tai tuoj klausia, — kiek kainuoja. Sužinojys, jog metinis prenumerata yra septyni doleriai, atsako, jog labai brangu.

Iš karto sumokėti septynis dolerius žmogui atrodo lyg ir brangu. Aš manau, kad panašiai būtų ir su anglų laikraščiais. Prenumeratos keliu jie kur kas mažiau skaitytų turtėtu, negu dabar. Tačiau kuomet žmogus už tris centus kiekvieną dieną laikraštį gali nusipirkti, tai tų centų jisai visai nepaiso.

Aš manau, kad panašiai būtų ir su lietuvišiais. Jei jie kas dieną galėtų dienraštį už kelis centus įsigyti, tai pradėtų daugiau ir skaityti. Visa bėda tik tame, kad pas mus neatsiranda žmogaus, kuris laikytų ant pardavimo „Naujienas“. Kol buvo gyvas J. Pruselaitis, tai tais laikais „Naujienas“ buvo galima pas jį gauti. Jis parsitraukdavo jų pusėtinai daug ir išparduodavo. Ir tai nežinot, to, kad tada nebuvo galima „Naujienas“ taip reguliariai gauti kaip dabar. Budavo gaudyti dviejų dienų „Naujienas“ susyk. Bet dabar visai kitaip yra.

Butų gerai, kad atsirastų pas mus žmogus, kuris pardavinėtų „Naujienas“. Žmonės labiau įprastų skaityti ir gal veikimas mūsų kolonijoje taip pat padidėtų.

— Boblaukio Juezas.

Waterbury, Conn.

Automobilis užmušė lietuvių

Spalio 15 d. tapo automobilio užmuštas Jurgis Meleckis, 55 metų amžiaus. Jis buvo išvažiuojęs darbe iš kito. Kaip atsitiko nelaimė, — kol kas nežinoma. Policija praneša, jog kunas tapo surastas Hartford-Springfield-Windsor viestyje. — B. J.

Winnipeg, Manitoba

Pirmieji įspūdžiai

Gyvendamas Kanados rytų didmiestyje Montrealyje ir nesurasdamas ten darbo, aš kaip ir daugelis kitų lietuvių, leidausi ketonėn į Kanados vakarus, tikėdamas gauti darbą ant farmų. Mano neapsivilta. Gavau darbą prie jautų kūlimo Saskatchewan'o prov. Baigęs darbą, nutariau ieškoti pigesnio pragyvenimo ir žiemos darbo miškuose. Tada pasiryžau važiuoti į didesnę miestą. Taupydamas savo sunkiai už-

dirbtus centus, sėdau ant freito (prekinio trakinio), kuris veža gyvūlius iš Kanados vakarų į rytus. 4 val. prisiejo sėdėti ant virsaus vagono esant dideliam vėjui su sniegu ir lytumi. Tik po keturių val. ketonės suradau tuščią vagoną, kuriame radau apie 30 keleivių įvairių tautų. Visi jie buvo dirbę ant farmų ir taip pat važiuo į rytus. Po dviejų dienų ir vienos nakties pagaliau pasiekėm Winnipeg'ą, kur ir apsisistojau, tikėdamasis gauti darbą miškuose.

Susiradau darbo biurą. Bedarbių gana daug. Darbų jokių nėra. Vaikščioju ir klausausi bene išgirsiu lietuvių kalbą, nes čia aš pirmą kartą ir pažįstamų jokių neturiu. Taip pralinko dvi dienos. Trečios dienos rytą užgirdau du senus kalbant lietuviškai. Priėjus užkalbinau. Klausiu ar nėra daugiau lietuvių Winnipeg'e. Man afsako, kad yra. Sakė: „Nueik ant Main St. ir kampo Alexander Ave. į pulruimį, tai rasi“. Aš nieko nelaukęs nuėjau. Salė tamsi prirukta, vos-nevos langus galima matyti, oro valytojo nėra. Gi lietuvių apie 20. Vieni susėdę ruko, kiti net sušilę boles stumdo ir skaito žydų penktukus ir dešimtukus. Bet to neužtenka, — kartais sustato laisžbas po 25—50 cent. ir net po dorelį. Pats mačiau, kaip pralobęs po keletą dolerių sluostosi asaras, nes tai jo paskutiniai pinigai. Laimėjusis pinigų arba prageria, arba šiaip nenaudingiems tikslams išleidžia. Ir taip kiekvieną dieną nuo ryto iki vėlaus vakaro skaito žydų savo paskutinius sunkiai uždirbtus penktukus ir dešimtukus.

Klausiu vieno kito, ar čia yra kokia lietuviška skaitykla. Man afsako, kad nėra. Klausiu ar galima gauti lietuviškų laikraščių pasiskaityti. Mano pažįstamas lietuvis nurodo seną kanadietį p. P. Joniškį, kuris prenumeruoja keletą lietuviškų laikraščių iš Amerikos ir Lietuvos. Nieko nelaukęs nueinu pas jį. Bet čia randu vos du lietuvius skaitant laikraščius. Pasirodo, kad tie, kurie laikų, pinigų ir sveikatą žudo bilardų salė, neturi kada laikraščius skaityti.

Broliai lietuviai! Laikas susiprasti ir pamesti tą pragaištingą laiko ir pinigų eikvojimą. Laikas tvertis kultūringo darbo. Tam darbui dirva yra plati, — tik reikia norų ir pasišventimo. Nelaikas tuomet pradėti taupyti, kuomet neturi nei cento. Reikia taupyti, kol yra dar kišenių. Nereikia per daug pasitikėti ir ant valdžios skiriamos pašalpos, nes ji gali būti trumpa arba visai jos nebūti; juk ji dar tik žadama. Gi atsiduręs bado nasruose, neprisišauksi žydo sau pagalbon. Jis iš tavęs tik pasijuoks. Už tų pinigų dalį, kuri dabar patenka į išnaudotojų rankas, būtų galima išrašyti naudingų knygų ir laikraščių. Gi laikas, praleistas tokiam tamsybės urve, galima sunaudoti skaitymui ir

(Pacific and Atlantic Photo)

Čekoslovakijos premjeras Monsignoras Schramek, kurs sudarė naują Čekoslovakijos ministerių kabinetą.

rengimui įvairių pramogų, pasilinksminimų.

Apie organizacijas aš čia nekalbėsiu, nes kiek teko sužinoti, jų čia keletas yra; tačiau nesutikimai, pavydas trukdo produktų darbą ir žudo jau ir taip silpnas mūsų jėgas.

— V. Z. —

Winnipeg, Canada

Kaip Simonas Gumbargis užginusį numerinio ir numirusį iš numirusių prikėlė

Mūsų kolonijoje gyvena lietuvis S. Gumbargis, kuris priklauso prie WLPD Draugijos. Tos draugijos nariams jis yra žinomas kaip „tikras faktas“. Rašinėja jis žiniui ir fašistinė „Vienybė“. Štai prieš kiek laiko jis iš mūsų kolonijos parašė korespondenciją „Komunistų darbais“. Toj savo „grynų faktų“ korespondencijoje jis mini ir mano vardą.

„Sužinota, — sakė jis, — iš tikrų šaltinių, kad K. B. visai iš komunistų partijos išeina“. Tikrumoj gi Winnepege jokios komunistų partijos arba lietuvių skyriaus niekuomet nėra buvę ir dabar nėra. Yra tik svetintaučių komunistų organizacija, kuriai priklauso keli rusai ir keli žydai. Bet prie tos komunistiškų organizacijos aš niekuomet nepriklausau ir dabar nepriklausau. Taigi

Išsigelbėkit nuo Kons-
tipacijos Šiuo Lengvu
Budu

Konstipacija yra vienas iš arčiausių ir tankiausia užpuolančių ligų, kokiais žmonija kenčia. Betgi ją lengva nugauti kada ateina pagalbon Gamta. Jūsų daktaras pasakys jums, kad protis varijimo paprastų liūbavotųjų padarys didelį žaidimą jūsų sveikatai ir smagumui. Dr. A. G. Charnes, gerai žinomas gydytojas, kuris praktikavo mediciną kaip Europoj, taip Amerikoj per virš 50 metų, surado paslaptį sujungimo niekurių gydanciu žolij. Žievių, šaknų ir lapų, gydymui konstipacijos ir pašalinimui kitų žmonių ligų, kaip reumatizmas, nervišumas ir kitų pakrikimų, paeinančių nuo prasto kraujo. Taip sekmingas buvo šis slaptas junginys, kad jis nuolat jį vartojo savo privatinėje praktikoje. Tą slaptą medikali receptą jus dabar galite gauti aprieikose tikrai paprasdydami VIZ. Tai yra puiki šeimyninė gyduolė. K. Kissane, 608 S. Dearborn St., Chicago, rašo: „Mes vartojom VIZ mūsų šeimynoje per keletą metų ir randame jį labai veiksmingą ir skaitome jį labai gera gyduole.“ Jeigu jus vargina konstipacija, ar kokie kiti virškinimo kanalo pakrikimai, arba jaučiatės visiskai sunegalę, nueikite pas savo aptiekininką ir gaukite \$1.00 bonką VIZ. Išbandykite jį sulig nurodymais; jis yra labai malonus imti. Jeigu pabaigę 10 dienų jį nepasijauite kiekvieną žvilgsniu geriau, tikrai sugrąžinkite bonką aptiekininkui ir gaukite savo pinigų argal. Tai yra jūsų garantija nuo Herb Tonic Corporation, savininkų VIZ, 179 N. Wells St., Chicago.

(Apgarsinimas)

GARSINKITES NAUJENOSE

turiu pasakyti, jog mane S. Gumbargis dar „užginusį numerinio“ paslėbė, kad aš buvau komunistų partijos narys ir dabar nustoju juo būti. Tuo tarpu aš niekuomet komunistų partijai nepriklausiau. Dar pavasarį tas pat „tikrų faktų“ korespondentas parašė „Vienybė“ apie WLPD Draugiją ir susijaudinęs sušuko, kad ta draugija tegyvuoja „Vytauto Didžiojo Paselpinės vardu, nes šiuo vardu ji ir sutverta“. Tikrumoj iš Winnepege lietuvių Darbininkų Paselpinės Draugijos jau 1921 m. Vytauto vardas tapo išmesta. Tačiau Gumbargis nori tą vardą prikelti iš numirusių, — ir ką tu jam padarysi. Toks jau fašistinio laikraščio korespondento „naturas“, negimusius marinti, o mirusius ta draugija tegyvuoja „Vytauto Didžiojo Paselpinės vardu, — K. Beniušis.

NAUJI AKINIAI 10 DIENŲ NEMOKAMAM IŠBANDYMOI
Laukite man pasiekti šiuos vėliausio stiliaus Naujus Shelltex Komforto Akinius su Aukštesnėmis stiklėmis 10 dienų nemokamam išbandymui. Gražūs akiniai kokie pagaminti per daugelį metų. Nėjiamai patogūs žmogui. Populiariai vadinami „Paprastais Akinais“. Nepažeidžia optikos nosies ar ausų. Lengvi. Laisvą skaitymą leidžia, lėvėti planišiaji adata, matyti ARTI ir TOL. Graži dėklas pridėdama dykai. Patenkinamas garantuotas. Jeigu jį nebusite patenkinti ir patenkinę, jeigu jį nemanytė, kad mano akiniai tikrai už \$2.98 nėra geriau už tuos, kurie tikrai parodavineja po \$15.00, jus galite pasiekti juos atgal. Jūs neįsiskaitėte nė vieno cento.
NE VIENO CENTO — PRISIŠKITE TIKRAI KUPONĄ
PESIRINKIAM NEMOKAMAM IŠBANDYMOI ANT MANO REIKIOS — NESIŠKITE
Aš žinau, kad tie akiniai suteiks jums toki patiekiantį komfortą ir patogumą, kad aš sutinku pristigti juos išbandymui. Pasiraukite šiuo dideliu bargenu. Atsiminkite — nė cento iš kaimo. Laikykite pinigus namie. Prisiškite kuponą dabar:
DR. S. J. RITCHEY, STATION C, CHICAGO, ILL.
Registruotas Optometristas, Užtvirtintas Illinois valstijoje. Po Valstijos valdžios priežiūra
Išpildykite ir pristigkite nemokamo išbandymo kuponą
DR. S. J. RITCHEY, Rm. G. H. 218, Station C, Chicago, Ill.
Aš noriu išbandyti juos naujus Shelltex Komforto Akinius per 10 dienų ir patirti Miestas valst.

STIPRUS IR KONSERVATYVUS

Šis bankas kviečia jus
bizinį kadangi

Jis yra Saugus
Jis yra Stiprus
Jis yra Vedamas Gabių Bankierių

CHICAGO LAWN STATE BANK
& TRUST CO.

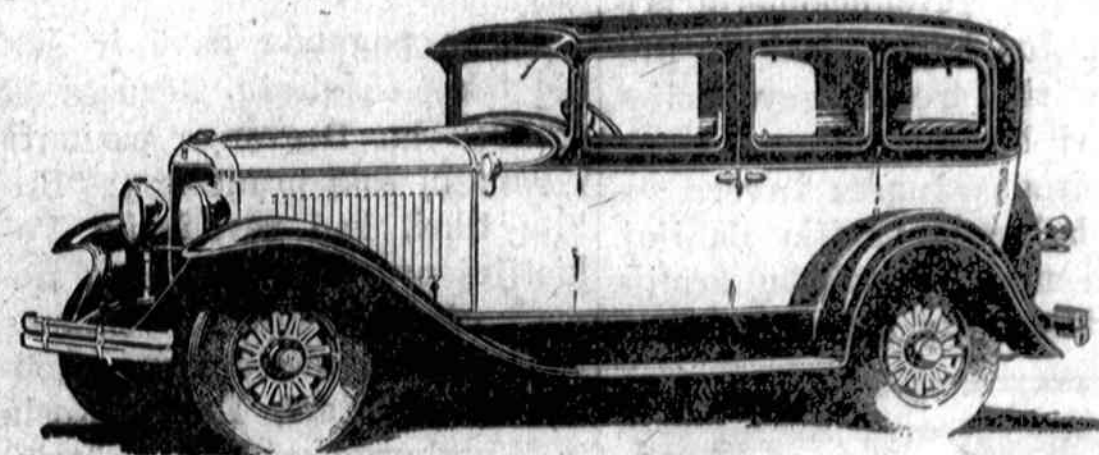
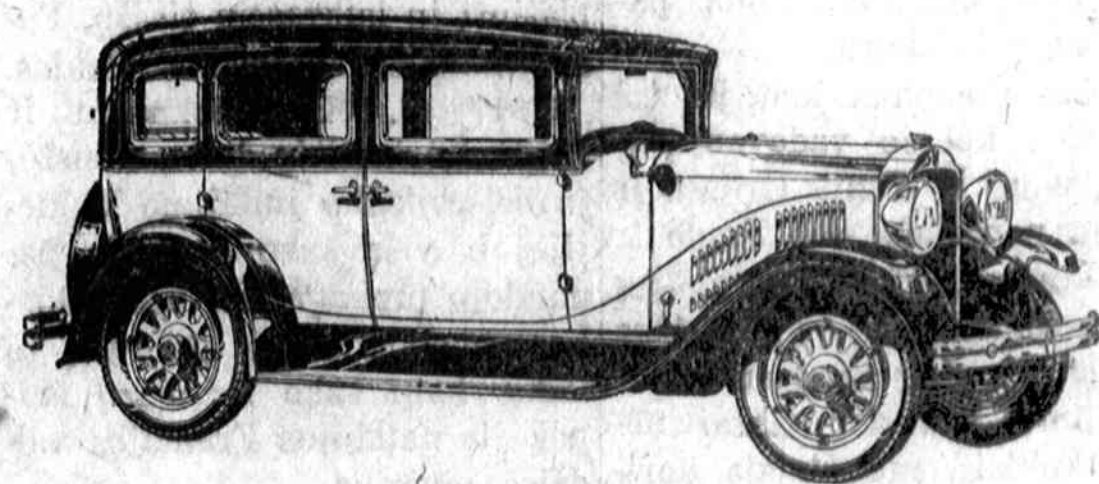
63 gt. prie Kedzie Ave.

DIDŽIAUSIAS Ispardavimas

Vartotų Automobilių

Mes norime pratuštinti vietą del mūsų naujų automobilių, todėl vartotus automobilius dabar parduodame 50 nuoš. pigiau negu jie yra verti.

Atsilankykite tuojau į mūsų įstaigą ir išsirinkite sau biskį vartotą automobilį. Pirkdami dabar jūs sutaupysite daug pinigų. Mes turime didžiausį pasirinkimą vartotų automobilių visokių išdirbysčių.

M. J. Kiras Motor Sales

CHRYSLER IR PLYMOUTH AUTOMOBILIŲ PARDAVINETOJAI

3207-9 So. Halsted St.

Tel. Calumet 4589

DABAR YRA LAIKAS

apžiūrėti savo namo reikalus, jį remodeluoti, ar pataisyti. Mes turime didelį pasirinkimą visų jums reikalingų medžiagų, naujų ir vartotų, pav. Lumberio, durų, langų ir visokių rūšių Mill Work, stogų popieros, Wall Boards, Plumbingo, Paipų ir t. t.

2 karų garažas \$126.00
Specialiai už kombinaciją storm durų su dr. tinais stieklais \$5.65
Gera maleva galionas \$1.48

PAMATYKITE MŪS AR TELEFONUOKITE

HYDE PARK 1726

Mes sutapsime jums pinigų.

RUEL LUMBER CO.

7337 Stony Island Ave.

MARGUTIS

VIENATINIS MUZIKOS ŽURNALAS. Išeina kas mėnesį nuo 16 iki 32 puslapių didumo.

"TAS NE BROLIS, NE LIETUVIS", kas neskaityt Margučio.

Kaina metams \$1.50 (8 mėnesius \$1.00).

Pilnais siųskite paprastam laiške šiuo adresu

Margutis, 2437 W. 69th St., Chicago, Ill.

Margutį redaguoja KOMP. A. VANAGAITIS.

Margučio Dainos

34 Dainos už \$1.00

7 solo dainos, 15 duetų, 8 chorų dainos ir du trio, telpa vienam sasiuvinui. Visos dainos linksmos, juokingos, gražios ir visų mylimos. Tai yra A. VANAGAITIS dainos.

Kas užsirašys 2 metams Margutį ir prisųs \$3.00, tas gaus veltui "Margučio Dainas".

Reikalaukite iš Margučio. Siųskite \$1.00 paprastam laiške.

NIEKS NETIKI,

kad Amerikos lietuvių būtų pamirę savo gimtąjį kraštą Lietuvą. Savo meilę savo Tėvynei jie jau yra įrodę atvejų atvejais ir dabar stengiasi palaikyti su ja ryšius.

Artinantis Naujiems metams Amerikos lietuvių turi progos padaryti malonumą savo giminėms Lietuvoje ir prisidėti prie Lietuvos kultūrinio, išrašydami giminėms laikraštį. Tokia dovana savo giminei apdovanoja daugybė Amerikos lietuvių.

GRAŽIAUSIAI PATARNAUTI

Šitame atsitikime gali tik seniausias Lietuvoje laikraštis

"Lietuvos Ukininkas"

vienintelis demokratiškos minties, tikros žviesos ir mokslo skelbėjas.

Savo turinio rimbūmą, margumą ir idomumą "Lietuvos Ukininkas" šiandien pralenkia visus kitus laikraščius.

Lietuvos Ukininko kaina visiems metams tik 5 litai, TAIGI TIK 50 AMERIKONISKŲ CENTŲ.

Tokia pinigų suma paskirti niekam nesunku, reikia tik pasirngimo.

Kadangi 50 centų į Lietuvą siųsti nepatogu, tai susmeskite keli pažįstami ir kartu visi apdovanokite savo gimines.

Už 50 centų Jūs padarysite didelį darbą, nes ne vieng lietuvių įpratinisite skaityti gerą laikraštį, ir paskui jau jie patys nemokės apseiti be laikraščio!

Dar prieš Naujus metus siųskite į Lietuvą "Lietuvos Ukininko" 50 centų ir savo giminių adresu Lietuvoje, o jau "Lietuvos Ukininkas" mokes tinkamai išsiųs metus tarnauti.

"LIETUVOS UKININKO" adresas:

Lithuania, Kaunas Gedimino gat. 38 Nr.

P. S. Kas norėtų "Lietuvos Ukininką" Amerikon išsiųstyti, reikia atsiųsti vių metų prenumeratos 2 dol., pusę metų 1 dol.

VAŽIUOKIME Į LIETUVĄ
Tiktai vieninteliu Lietuvos Juros Keliu
per KLAIPEDĄ
Greitas susisiekimas via Kopenhagen
Pulikus Laivai — Gančiniai Gero Maisto
Svarumas ir Patogumas — Malonus Patarnavimas
Laivų Ispiaukimai iš New York:
United States Nov. 1 Oscar II Nov. 22
Helly Ohio Nov. 8 Frederik VIII Dec. 9
Informacijų ir laivakortų reikalaus kreipkitės pas savo agentą arba:
SCANDINAVIAN-AMERICAN LINE
27 WHITEHALL ST. NEW YORK, N.Y. 248 WASHINGTON ST. BOSTON, MASS. 130 N. LA SALLE ST. CHICAGO, ILL.

Tarp Chicagos Lietuvių

Serga du "Naujienu" bendradarbiai

A. Rypkevičius, "Naujienu" ofiso knygvedis ir Laivakorėjų skyriaus vedėjas savaitę kaip serga puslės uždegimu ir randasi Dr. Montvido priežiūroje. Padėtis nėra grąsinti ir yra vilties, kad p. Rypkevičius neužilgo galės grįžti į darbą.

Antanas Lalis, "Naujienu" pirmojo puslapio redaktorius apsirgo perėitą šeštadienį ir ligi šiai dienai dar negali keltis. Tai bene pirmas kartas, kada p. Lalis savo gyvenime rimčiau apsirgo.

Abiem ligoniams linkime kuogrečiau pasveikti.

Ką matė ir nugirdo Reporteris P. V.

Visokios žinios iš visos Chicagos

Simano Daukanto Draugijos 38 metų paminėjimo vakaras, spalio 26 d. Lietuvių Auditorijoje pavyko gerai ir žmonių buvo pilna Auditorija. Perstatymu "Kuproto Oželio" svečiai patenkinti ir p. Saboniui sako ačiū už naujieną. Sako, vakaras duos Draugijai pelno.

Lietuvos valdžiai su kunigais nuteisus D-rą Joną Šliupą kaltė, Chicagų kalbos nesiliauja. Vieni senelio gydytojo labai apgailestauja ir užjaučia jo tokį skaudų likimą, kad po 70 metų jo amžiaus ir ilgų metų didelio literatiško ir visuomeniško darbo, tos pačios tamsios pajėgos, kurias jis taip atkakliai kovojo, dabar po teismus taso, jo knyga degina ir jį patį kalėjiman grūda!

Tenka ir tokių girdėti, kurie patenkinti, seniai taip ir reikėjo, nes jis dar neseniai bandė teisinti paraku prasmirdusią diktatūrą ir sakė, kad bizunas esąs kartais reikalingas. Treti, daugiausia inteligentai, mano kad tą netaktą reikią senam veikėjui atleisti ir griežtai pasmerkti jo persekiojimus.

Dr. Šliupas yra mūsų amerikiečių tarpe labai daug pasidarbavęs mokslui, apsvietai ir susipratimui, labai daug į laikraščius rašęs ir knygų parašęs, daugybės prakalbų sakęs ir tada dar labai tamsius mūsų ateivius į susipratimą ir dvasios laisvę šaukęs. Ne vienas brolis lietuvis, žemaitis tik ačiū D-rui Šliupui savo akis atsikarsė ir prietarų apsisvalė.

Yra rimtų pasiūlymų suaukinti mūsų Chicagos Lietuvių Auditorijoj masinį mitingą ir pareikšti protesto Lietuvos laisvės budeliams ir pareikšti užuojautos senam veteranui veikėjui. D-rą Šliupą nuteisimu yra labai pasipiktinusi visa Chicagos lietuvių pažangioji visuomenė, vieni tik kunigai ir jų būciniai džiugauja, nes Lietuvoj minties laisvė ir evoliucijai tuo užduotas naujas piktas smugis.

Nors Chicagos gatves ir praplato, bet jos vis tik tebėra persiauros geram piliečiui pėskia vaikščioti, pareiškė vienas lietuviškos kilmės Bridžporto pilietis, kurs spalio 27 d. eidamas 32 gatvę, neišsistekdamas turėjo svirduliuoti iš vieno pasienio į kitą ir pagaliau atsimušęs į medinę namo sieną nugriuvo į vandeninę balą.

Gerai, kad nelaimėje draugas ištisia ranką. Dar geriau, kada draugas iš vargo padėda atsikelti. Bet visų geriausia, kuomet draugas į kojas atstato. Taip atsitiko ir su mūsų lietuviškos ekstrakcijos piliečiu. "Matai, Jonai, jei gatvė būtų buvusi kiek platesnė, nebučiau į tą parką sieną atsimušęs, ir

(Pacific and Atlantic Photo)

Gen. A. P. Kutepov, rusų carininkų vadas, kuris buvo pagrobtas Paryžiuje ir dingo. Sako, kad jį pagrobė sovietų čekos agentai ir chloroformu numarinė.

nebutų reikėję į balą virsti", nutarė pilietis ir vėl atsisėdo į tą pačią balą, iš kurios Jonas ką tik pakėlė.

Reporteris P. V.

Balsuok "Taip", prašo Chicagos inžinieriai

Jau 430,000 Chicagos gyventojų pasirašę peticiją, prašydami, kad lapkričio 4 d. balsavimuose leistų nubalsuoti filtruoto vandens reikalą, kad daugiau nebereiktų chigagiečiams gerti ežero vandenį.

Balsavimas bus leidžiamas ir lapkričio 4 d. chigagiečiai turės nubalsuoti tokį balotą: 19. "Shall the City Council pass an ordinance providing for the filtration of Chicago's Water Supply in the interest of public health?"

YES

NO

Viesųjų darbų inžinierių ir oficialų grupė prašo piliečius balsuoti, tai yra parašyti "Yes" langely kaip aukščiau pažymėta.

Knygnešio Stoškos padėkavonė

Vakar buvau labai nusiminęs, nes mano buto savininkas dėl neišgalėjimo užsimokėti už bu-

DIDELIAIS NAUJAIS IR MODERNISKAIS MOTORLAIVIAIS Lietuvos Pašto ir Kėleivių Patarnavimas Pralisk Kalėdas Lietuvoj DVI KALĖDINĖS EKSKURSIJOS

Išplaukia iš New Yorko S. S. DROTTHINGHOLM Lapkričio 29 M. L. GRIPSHOLM Gruodžio 6

Užsakykite vietas dabar! Laivų išplaukimas iš New Yorko M. L. KUNGSHOLM Lapkričio 8 S. S. DROTTHINGHOLM Lapkr. 29 M. L. GRIPSHOLM Gruodžio 6 S. S. DROTTHINGHOLM Gruod. 27 Informacijos ir iliustruotas cirkuliaris su žemlapiu (Lietuvių kalbą) gaunamas kreipiantis pas savo agentą, arba: SWEDISH AMERICAN LINE 181 N. Michigan Ave., Chicago, Ill.

Garsinkitės "N-nose"

ta buvo ketinęs mane pašalinti iš savo namų, bet kaip tik pačiame kritingame momente aplaikiu gausią dovaną iš S.L.A. Iždininko Adv. K. Gugio, visą šimtą dolerių. Tai yra mano gyvenime pirmas sykis, kad aš turiu tiek daug pinigų!

Ta gausinga dovana mane juo labiau jaudina, kad mane apdovanojo žmonės, kuriems aš kuomažiausia esu pasidarbavęs. Tie, kuriems aš tikrai dirbau, visai mane užmiršo. Esu daugiausia išplatinęs visokios rūšies maldaknygių, syvietiškų visai nedaug, o pažangių ir socialistiškų tai ir visai mažai. Klydau, nes jei bučiau daugiau prisidėjęs prie pažangių raštų platinimo, bučiau padėjęs daugiau susiprasti mūsų žmonėms ir pats sau gal bučiau senatvį mažiau vargo matęs.

Šiandien esu labai sujudintas

ir širdingai dėkingas gerb. Adv. K. Gugui, visam Susivienijimui ir "Naujienu" už tokią gausią dovaną ir už tankiai įdėtus pranešimus laikraščio skiltyse apie mano padėtį.

Širdingai ačiū, ačiū, ačiū, Jūsų senas knygnešis, J. Stoškus.

Ar mums truksta geros literatūros?

Tai vienas iš rimčiausių klausimų, kurs ne sykį buvo keliamas mūsų išeivijos spaudoje. Vieni rašytojai faktais nurodė, kad mūsų literatūra apimusi ir niekas nieko nauja nebeleidžia, kiti jiems pritarė.

Aną dieną teko būti pas pilietį D. prie Garfield bulvario. Pradedame kalbėti apie darbus, vėliau net apie politiką ir galop

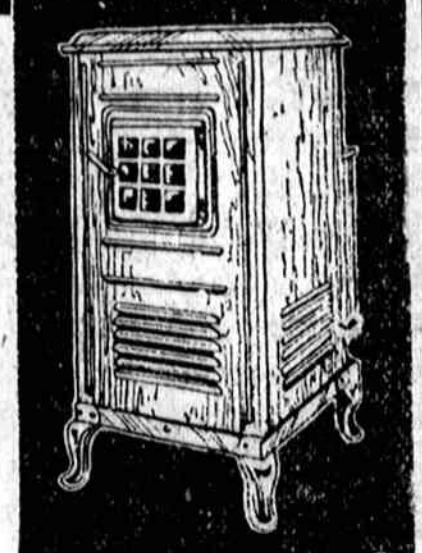
apie knygas. Iš kalbos pasirodė, kad pilietis D. yra didelis knygų mylėtojas ir pas jį ant stalo gulė net trys lietuviški sapnininkai, apie tiek pat rusiškų ir vienas net lenkiškas! Pilietis juos varto ir skaito kas miela dieną ir visus sapnus jau atmintinai žino. Bet ir piliečiui D. pasitaikę, kad visuose septyniuose sapnininkuose vieno sapno neradęs. Nagi, pilietis D. sapnavo molį, o čia visa sapnininkų biblioteka nė žodžio apie molį nekaltaba.

Ar tai ne aiškus įrodymas, kaip mums reikia naujos literatūros? Piliiečio D. supratimu, turime tiek daug mokyty žmonių, kurie galėtų parašyti dar vieną tomą. Pavyzdžiui jis suminėjo du asmenis, Pijų Dubicką ir Dr. Karalių ir be to

Raulas.

QUAKER Burnoil Heaters

ALIEJINIAI ŠILDOMIEJI PEČIAI DEL NAMŲ, STORŲ IR GARADŽIŲ NĖRA DARBO — NĖRA RUPEŠNIO NĖRA DULKIŲ — NĖRA PELENUJ Jus gausite visai naują supratimą apie komfortą ir švarumą su Quaker Burnoil Heater.

Zema kaina. Degina pigų aliejų. Geriausias būdas apšildyti namus, storą ar garažą. Šildytalai visokioms tikslams.

OIL STOVE CORP.

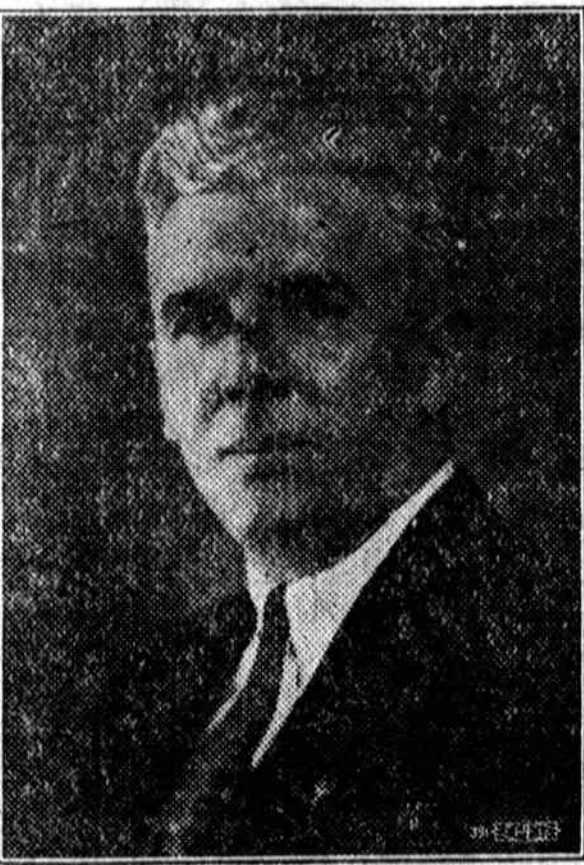
Exclusive Distributor 201 No. La Salle St. Tel. State 1219

PASIŪSKIT KUPONĄ ŠIVAKAR — OIL STOVE CORPORATION, 201 N. La Salle St., Chicago. Be jokių pareigų medžiū prisiųsti man visus faktus apie QUAKER BURNIL HEATERS. Vardas _____ Gatvė _____ Miestas _____ Valst _____

HOWARD P. SAVAGE

Republikonų Kandidatas

Pavieta Iždininkus

HOWARD P. SAVAGE

Biznierių del Visuomeninės Tarfnybos

Teisingas, Užtikimas Veiklus, Praktiškas

Jis prisizada remti įstatymus, kurie padaryty galiu taksus mokėti dviejomis dalimis, tuo palengvinant taksų apkrautiems namų savininkams, kad jiems nereikety mokety tokias dideles nustatytas dabar veikiančiais įstatymais, pabaudas už suveluotą taksų mokėjimą.

Jis perduos kaip galima greičiausia visus surinktus pinigus įvairioms taksavimo įstaigoms. Tuo taksų mokėtojams bus sutaupinta daug pinigų, kadangi municipalitetai gaus nuošimčius už savo depozitus vieton mokety nuošimčius už jų pasiskolintus pinigus.

Jis prisizada dėti visas pastangas, kad tik sutaupinti kiekvieną galimą dolerį taksų mokėtojams ir kiekvienai taksavimo įstaigai ir ginti Cook pavieta piliečių reikalus.

Balsuokite už

HOWARD P. SAVAGE

Rinkimai utarninke, lapkr. 4.—Balsavimo vietos atdaros 6 a. m. iki 4 p. m. Padėkite ☒ Republikonų Skritulėlyje

Rusiškos ir Turkiškos Vanos

12th STREET Tel. Kadzie 8902

8514-16 Roosevelt Rd. apt. 8, Lower Ave. CHICAGO, ILL.

Lietuvių Radio Programai

Nedėliomis nuo 2 iki 3 val. po pietų iš stoties WCFL 970 kyl. duodami Budriko Radio Krautuvės Kooperuojant Brunswick Co.

BUDRIKO Programai iš Stoties WCFL kas Subatą nuo 6 iki 7 val. vakare ir kas Ketvergas iš stoties WHFC nuo 7 iki 8 valandų vakaro.

Brunswick Panatropo Radiola

Naujas Brunswick radio su panatropo, modelis 31, su keturiomis screen-grid tubomis groja gražiai ir aiškiai radio.

Kaina \$185.00 be tubų

Kiti Brunswick radios modelis 15, \$139.50 be tubų

Modelis 22, \$170.00 be tubų

Dykai demonstruojame Jusų namuose. Primame į mainus Jusų seną phonografą arba radio. Parduodame lengvais išmokėjimais.

Jos.F.Budrik, Inc.

3417-21 South Halsted Street Tel. Boulevard 4705

JUST KIDS—To Do—And Not to Do.

By Ad Carter

NAUJENOS

The Lithuanian Daily News
Published Daily Except Sunday by
the Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street
Telephone Roosevelt 8500

Editor P. GRIGAITIS

Subscription Rates:
\$8.00 per year in Canada
\$7.00 per year outside of Chicago
\$8.00 per year in Chicago
8c per copy

Entered as Second Class Matter
March 7th, 1914, at the Post Office
of Chicago, Ill., under the act of
March 3rd 1879.

Naujienos eina kasdien, išskyrus
sekmadienius. Leidžia "Naujienų"
Bendrovė, 1739 So. Halsted St., Chi-
cago, Ill. Telefonas Roosevelt 8500.

DARBININKŲ VALDŽIA KOVOJA PRIEŠ NEDARBĄ

Anglija, kaip žinoma, turi valstybinę nedarbo apdraudą. Darbo Partijai, paėmus valdžią į savo rankas, pavyko tą apdraudą dar praplėsti ir pagerinti. Sulig dabartiniu įstatymu, nedarbo pašalpą gauna darbininkų našlės ir jaunuoliai. Be to, yra panaikinta pirmiausia buvęs patvarkymas, sulig kuriuo bedarbis, prašydamas pašalpos, turėdavo įrodyti, kad jisai ieškojo darbo ir negalėjo jo gauti. Einant tuo patvarkymu, bedarbiui budavo atsakoma pašalpa, jeigu jisai, pav. atsisakydavo dirbti streikuojančiųjų vietoje arba visai svetimam jam amate.

Anglijos darbiečiai tečiaus ne tik rupinasi bedarbių sušelpimu, bet ir stengiasi sumažinti nedarbą. Ši tuo tikslu jie vykina valstybės lėšomis įvairius darbų sumanymus. Dabar ji tik-ką pagamino naują planą viešiesiems darbams plėsti, rengdamasi tam reikalui išleisti daugiau, kaip pusę biliono dolerių: kelių tiesimui ir taisymui \$157,000,000; geležinkelio, laivų prieplaukų, gazo įmonių pagerinimui \$133,500,000; elektrikos jėgos ir šviesos gaminimo industrijos perorganizavimui \$67,500,000; industriniam kolonijų vystymui \$34,500,000. Šiems projektams ir įvairiems darbams, kuriuos rengiasi pradėti visa eilė Britanijos miestų, skiriama viso \$589,730,000.

Anglijoje šiandien yra daugiau, kaip du milijonai bedarbių. Vykiant aukščiausio paminėtus darbus, žymi bedarbių dalis turės uždarbį.

Pažvelgę į Ameriką, matome, kad čia šituo atžvilgiu, palyginti su Anglija, beveik nieko nedaroma. Amerikos valdžia turi tiek daug pinigų, kad grąžina kapitalistų kompanijoms šimtų milijonų dolerių "permokėtų" mokesčių, bet viešų darbų, kurie suteiktų uždarbio bedarbiams, ji nepradeda. O apie bedarbių šelpimą iš valstybės izdo, tai nė kalbos nėra.

Ameriką valdo kapitalistai, o Angliją — darbininkai.

REFERENDUMO SUMANYMAS AUSTRIJOJE

Pastaruoju laiku Amerikos laikraščių korespondentai daug kartų minėjo savo telegramose apie Austrijos fašistų ir klerikalų daromus šamoksus prieš respubliką. Bet nė vienas jų nepranešė apie tai, kaip Austrijos darbininkai kovoja už savo reikalus.

Austrijos socialdemokratų partija sumanė paduoti referendumui (visuotinam balsavimui) įstatymo projektą apie nedarbo apdraudą. Jie ėmėsi šitos priemonės dėl to, kad parlamentas, kuriame daugumą turi klerikalai ("krikščionys socialai") su kapitalistiškais partijomis, kelis kartus atsisakė socialdemokratų reikalavimui pritarti.

Norint įvykinti referendumą, reikia sulig konstitucija surinkti tam tikrą skaičių parašų. Spalių mėnesio pradžioje pasibaigė parašų rinkimas ir parašai tapo suskaityti. Pasirodė, kad jų buvo surinkta 1,594,035.

Si skaitlinė yra 60,000 didesnė, negu tas balsų skaičius, kurį socialdemokratai gavo parlamento rinkimuose 1927 m. balandžio mėnesyje. Be to, parašų davimas buvo viešas, kuomet balsavimai rinkimuose yra slapti.

Reikia įsivaizduoti, kokią milžinišką darbą turėjo atlikti partija, rinkdama parašus, nes, juos gauti, reikėjo aplankyti kiekvieno darbininko butą.

Iš to galima numanyti apie socialdemokratų stiprumą Austrijoje. Ve delko reakcija Austrijoje bijo atvirai daryti smurto žygius.

Lapkričio 9 d. Austrijoje įvyks nauji parlamento rinkimai. Bus įdomu pažiūrėti, kokios bus jų pasėkos.

BIEDNĖS "KANKINYS"

Nuteistas už Ustjanaušienės pasmaugimą, pralato Olšauskas bandė išsigelbėti iš sunkių darbų kalėjimo su bažnyčios pagalba. Jisai įteikė prašymą dviasiskai vyriausybei, kad bažnyčios teismas jį teistų iš naujo ir, išteisinęs, paleistų. Bet Kauno vyskupas jo prašymą atmetė, žinodamas gerai, kokią įspudį padarytų į žmones šitoks patarnavimas žmogžudžiui.

Todel biednam kunigeliui, kuris truputį persmar-

kiai glamonėjo savo numylėtinę, teks ir toliaus kalėjime "pakutavoti".

Apie praloto Olšausko nusidėjimą, Lietuvos teisingumo sferose seniai nebėra jokių abejonių, nes jį teisiant buvo pristatyta neginčijami įrodymai (apie kuriuos nei teismui, nei spaudai nebuvo leista viešai skelbti). Tečiaus dviasiska vyrausybė dar vis "neprisirengia" nuvilkti jam kunigiską sutoną.

Apie Įvairius Dalykus

DVASISKŲ IR SVIETISKŲ PONŲ RIETENOS

Apie piktumus, kilusius tarp Lietuvos valdžios ir kunigų, Kauno "Socialdemokratė" viešas bendradarbis rašo:

"Yra dvi valdžios, be kurių žmogus, arba, tiksliau, jos be žmogaus visai negali gyventi: tai svietiška valdžia ir dvasiška valdžia. Jos abi yra senos, kaip dangus ir žemė. Ir jų santykiai yra amžiais nusistovėję. Kad tik ne vienas keblumas. O tas keblumas pasitaiko neretai. Jis prasideda paprastai nuo to, kai dvasiškoji valdžia pradeda rodyti svietiškajai liežuvi, o svietiškoji — dantį. Šių konfliktų priežastis yra grynai žemiško pobūdžio dalykas — valdymo ribos. Mat, valdymo objektas — žmogus — yra sudarytas iš dviejų dalių — kūno ir dūšios. Kuną valdo svietiška valdžia, o dūšią dvasiška valdžia. Bet kadangi vis dar nėra aišku, kur baigiasi kūnas ir prasideda dūša, o daugeliui ir visai neaišku, ar iš viso yra dūša, tai čia, šitame punkte ir prasideda peštynės. O jos prasideda paprastai tada, kai dvasiška valdžia pradeda reikšti pretenzijas grynai į kuniskius dalykus ir apskritai, rodyti per didelį apetitą į svietiškos valdžios sritį.

"Lietuvoj pastaruoju laiku irgi kilo neva konfliktas tais pačiais motyvais. Mat, dvasiška valdžia pradėjo sielą kurstyti prieš svietišką valdžią. Į ugningas vyskupo Reinio ir kunigo Krupavičiaus kalbas teikėsi atkreipti savo malonų dėmesį svietiškos valdžios prokuroras ir susidomėjusiems reporteriams pasakė, kad toms dvasiškos kalbos galima priitaikyti kai kurie svietiškojo baudžiamojo kodekso paragrafai.

"Savu žaru, tos neatsargios dvasiškos kalbos buvo pasakytos ne be priežasties. Mat, prieš tai svietiška valdžia buvo sukurusi dvasiškajai ištiesą vartinę nemalonumų: čia pasodino pralotą už žmonos pasmaugimą, čia katalikiškų geltonsnapių organizacijai mokslo įstaigose pasikėsino uždaryti, ir dar šiaip visokių mažesnių nemalonumų privarė. Juo labiau piktą, kad toks mizerija, "Lietuvos Aidas" andai stačiai su kreida užbrėžė: čia, sako yra riba, kurios jums peržengti nevalia, o jei-gu peržengsi, gausi peršniautą!

"Kao ši kova baigsis — nežinia. Greičiausiai — niekais.

"Juk varnas varnui akies nekirs. Ir neišmintinga būtų. Geri klebonai tatau supranta ir be reikalo nesišiausia. Tik garbės iešką politikanai kelia ermyderį ir drumsčia valstybės ramybę. Už tai juos gal ir reikėtų pamokyti. Ir iš tikrųjų ko gi gali reikėti daugiau kunigams, ypač klebonams: jeigu tik turi kleboniją su valaku žemes, tai garbink sau Dievą ir glostyk gaspadinę (tik nereik imt už gerklės). O gaspadinė, jeigu ji ne dūna, gali dar ir realesnių malonumų suteikti."

KOMFASIZMO BANGA JAU SLUGSTA

Po Vokietijos reichstago rinkimų, kurie visą pasaulį nustebino nepaprastu fašistų ir komunistų pasisekimu, įvyko kečiuose Vokietijos valdžioje arba miesteliuose vietiniai rinkimai. Nors nuo reichstago rinkimų buvo praėję tik keletas savaičių, bet pasirodė, kad fašizmo ir komunistų banga jau slugsta. Taip, miesto tarybą renkant Oelnitze, balsai pasiskirstė taip: už socialdemokratų paduota 2,545 balsai (reichstago rinkimuose — 2,507); už komunistus 2,183 (2,885); už buržuazinių partijų bloką — 3,265 (3,045); už nacional-socialistus — 1,699 (2,146).

Vadinasi, socialdemokratų laimėjo 38 balsus, o buržuazinių partijų blokas 220 naujų balsų, palyginant su reichstago rinkimais; o komunistai pralaimėjo 702 balsus ir fašistai — 447.

Rinkimai Drossen valsčiuje (Frankfurto prie Oderio apygardoje) davė tokius rezultatus: socialdemokratų 806 (845), komunistai 233 (280), nacionalsocialistai 1,170 (1,271). Čia buvo mažas dalyvavimas rinkimuose, todėl visos partijos gavo mažiau balsų, negu renkant reichstagą. Bet komunistų ir fašistų balsai sumažėjo daugiausia.

Atrodo, kad kraštui apimstant komunistai su fašistais Vokietijoje neteks daugelio savo pasekėjų.

"PIATILIEKTA" JAU SLUBUOLIA

Komunistų spauda labai girdžiai gaudė žinias, kurias savo pirmose telegramose atsiuntė iš Maskvos Chicago "Daily News" korespondentas, p. Junius Wood. Aplankęs sovietų kraštą po dvejetų metų nebuvimo jame, korespondentas pastebėjo daug atmainų. Ypač jį padarė didelio įspūdžio sovietų pastangos praveisti garsojį "penkerių metų planą" arba "piatilieta".

Bet dabar komunistai jau tur-but ne taip džiaugiasi. Nes, apsipažinęs arčiau su tuo, kas dedasi Rusijoje, p. Wood jau siunčia ne visai optimistiškus pranešimus. Savo telegramo, datuotoje spalio 27 d., jisai sako, kad Stalino "piatilietai" nesiseka. Per antruosius penkerius metus sovietų pramonė atliko vidutiniškai tik 61.3 nuosimčių to, kas buvo numatyta atsiekti. Reiškia, 39 nuosimčiai pramonė atsiliko nuo plano vykinimo. Tuo gi tarpu išlaidos per tuos metus pasidarė apie 800 milijonų rublių didesnės, negu buvo numatytos, butent: išleista "piatilietai" vykinimui 3,000,000, 000 (trys bilionai) rublių, kuomet buvo skirta tik 2,331,000, 000 rublių.

Tai liudija apie sovietų valdžios nesugebėjimą savo planus vykinti gyvenime. Praktikoje jos programos duoda mažiau rezultatų, negu valdžia tikisi, o tų rezultatų atsiekimas kaštuoja daug daugiau, negu planuotojai numato. Pastebėtina taip pat yra tai, kad šis atsilikimas nuo programos vykinimo omė reikštis po to, kai pirmiausiai metais sovietų pramonė buvo pralenkusi paskirtą

jai programą ir sovietų valdžia jau skelbė, kad "piatilietai" busantys pabaigta per ketverius metus. Matyt, pirmiausiai "piatilietai" metais kraštui buvo užkrauta perdidelė industrializacijos našta, ir jo pajėgos išsisėmė.

Dar blogiau atrodo, negu pramonės atsilikimas nuo programos ir nenumatytas išlaidų padidėjimas. — didelis neveikumas įvairiose industrializacijos šakose. Pavyzdžiui, plieno darbų statyboje Sibire atlikta 82,6 nuosimčiai (mažiau, kaip trečdalis) programos; o

Dniepro elektrifikacijos darbuose — 83,5 (daugiau, kaip keturi penktadaliai). Jeigu bus didesnis elektrikos dirbtuvės, bet nebus pakankamai mašinų, kurias elektrika varo, tai kokia nauda iš tų dirbtuvių?

Taigi, faktai paremia nuomonę tų žmonių, kurie mano, kad su savo "piatilietai" diktatoriaus Stalino greičiausia užtrauks ant Rusijos tokią pat katastrofą, kaip kad nabašnininkas Leninas užtraukė su savo "kariniu komunizmu", kurio pasekoje Rusiją ištiko baisus badas.

E. T. A. Hoffman

Vertė J. Pronskus

Velnio Eliksyras

(Tęsinys)

Nežinau, ar ištikrųjų aš tuos žodžius ištariau, bet pats girdėjau, kaip aš juokiaus, ir pabudau lyg iš miego, kuomet dvaro maršalas, švelniai pažėmęs mane už rankos paklausė: "Ko taip nudžiugote, mielas pone. Leonardai?"

Lyg ledas nukrėtė mane šaltis! Ar tie nebuvo dievobaimin-gojo brolio Ciriliaus žodžiai, kurs taip pat mane paklausė, pastebėjęs laike įvykimo mano piktą žyspėną? — Vos pažėgiau pramikioti kaž kokią be saryšio nesąmonę. Pajutau, kad Aurelijos nebebuvo mano artimoj, bet pažvelgti neišdrįsau, o pasileidau bėgti per apšviestas sales. Turbut baisiai atrodžiau, nes pastebėjau, kaip visi baimingai traukėsi iš kelio, kai aš plačiai laiptais greičiau nušokau, kaip nuliupau.

Vengiau pasirodyti dvare, nes pamatytų Aureliją, be pavojaus išduoti savo giliausią paslaptį, rodėsi negalima. Syki bėgau per laukus ir girias, tik apie ją mąstydamas. Vis labiau ir labiau augo mano įsitikinimas, kad koks tai tamsus lėmimas jos likimą įpynę į manąjį, ir kad tai, kas man kartais atrodėdavo lyg nuodėmin-gas niekšybė, yra tik išsiipildymas amžino nepakenčiamo mimo. Taip save drąsindamas juokiaus iš pavojaus, koks galėjo man grėsti, jei Aurelija many pažintų jos brolio žudytąjį. Bet tai man atrodė visai negalimas daiktas. — Kokie nelaimingi išrodė man tie jaunikačiai, kurie tuščiai pakvaišę stengėsi dėl tos, kuri taip kiauiai buvo mano, kad kiekvienas jos tyliausias gyvybės kvėptelėjimas priklausė tik nuo jos esimo manyje. — Ką man reikšia visi tie grafi, tie magnatai, tie kamergeriai, tie karininkai savo marguose švarkuose — savo blizgančiame aukse, žvilgančiuose ordenuose jie man buvo tik bejėgiai, papuošti vabzdžiai, kuriuos aš, kai man šie žmonės įkyrės, savuo stipria kumštīm galiu sumalti. —

Vienuolio habite ateisui į juos, Aureliją aprengtą nuotakos rubais po rankos, ir ta išdidi priešinga kunigaikštienė pati turės paruošti vestuvių lovą pergaletoji vienuliui, kurį jį paniekino. — Tokiomis mintimis užsiėmęs dažnai šaukia Aurelijos vardą ir juokiaus ir staugiau lyg pamišlis. Bet greitai audra pradėjo apimti. "Pasidariau ramesnis ir galėjau daryti išvadas, kuriu budu galėčiau prieiti prie Aurelijos.

Kartą slankiojau parke, galvodamas, ar patartina apsilankyti vakare dvaro draugystėj, kurią kunigaikštis buvo kvietęs, kaip iš užpakalio kaž kas sudavė man per petį. Apsisukau, prieš mane stovėjo namų gydytojas. "Pavelykite pažūrėti Tamstos pulso!" tuojau jis prabilo, ir stvėrė, stačiai man į akis žiūrėdamas, mano ranką. "Ką tai reiškia?" paklausiau nustebeš. "Ne daug", atsakė

jis; sakoma, kad čionai paty-lomis ir paslaptimis slankiojanti kaž kokia pasiutybė, kuri lyg koks banditas užpuolanti žmones ir kai ką taip įžnybian-ti, kad tas turis garsiai surikti, ir tai kartais skambą lyg beprotiškas juokas. Tuo tarpu visa tai gali būti vien paprasta phantasma, o anas pasiutęs vel-nias paprastas drugis su pakilusia temperatūra, dėl to pavelykite Tamstos vertą pulsą, mielas! — "Aš užtikrinu Tamsta, mano pone, kad iš viso to aš nesupratau nė vieno žodžio!" atsakiau, bet gydytojas buvo mano ranką jau pagavęs ir pakėlęs akis į dangų skaitė pulsą, — viens — du — trys.

Man buvo nesuprantamas jo keistas pasielgimas, aš ėmiau prašyti jo tik papasakoti man, ko jis ištikro nori. "Tai Tamsta nežinau, gerbiamas pone Leonardai, kad Tamsta neseniai visą dvarą įvarei į baimę ir sujudimą? — Vyriausioji hof-mistrienė ir šiandien tebeturkoma mėsungio ir konsistorijos prezidentas tebepraleidžia svarbiausius posėdžius, kadangi Tamsta malonėjai perbėgti per jo padargos sulaužytą koją, taip kad jis dabar supamų kėdę atsisėdęs dar reikšmingai tebesisieloja dėl visokių varstymų — tai įvyko butent, kai Tamsta, lyg kokio pabludimo apstėstas, puolei iš salės, po to kai be jokios matomos priežasties buvai taip nusijuokęs, jog visus apėmė pasibaisėjimas ir plaukai stati atsistojo!"

Vis dar tebelaike gydytojas stipriai suspaudęs mano ranką ir nemirksėdamas žiūrėjo į akis. — Aš nežinau, tariau, gana nemandagiai ištraukdamas savo ranką: aš nežinau, kaip turiu išsiaiškinti Tamstos keistas kalbas, mano pone, vienok turiu prisipažinti, kad, pamaičius Aureliją išsiipuošiusį ponų apgultą, kuriems, taip Tamsta pats sakai, meilės ugnis iš ekzaltinių toupetų garavo, man perėjo sielą vienas kartus atsiminimas iš mano praeito gyvenimo, ir aš, apimtas piktos pašaipos dėl kai kurių žmonių kvailio elgesio, nenoromis turėjau garsiai nusi-juokti. Man labai skaudu, kad aš, pats to nenorėdamas, pri-dariau tiek nesmagumų, ir dabar aš atgailauju, pats save kai kuriam laikui ištremdamas iš dvaro. Tegul kunigaikštienė, tegul Aurelija man atleidžia. "Ei, mano mielas pone Leonardai, pertraukė namų gydytojas. daug kas turi įvairių stebėtinų palinkimų, kuriuos tačiau nugalai, jei tik turi gryną sąžinę." — Kas šią gadynę gali tuom pasigirti? — kurčiai paklausiau pats savęs.

Namų gydytojas vienu kartu permaitė žvilgsnį ir toną. "Tamsta atrodai man, tarė jis švelniai ir rimtai: Tamsta atrodai man tačiau tikrai nesveikas. — Tamsta išrodai išblýskęs ir sumišęs. — Tamstos akys įkrite į dega kažkokia keista šviesa... Tamstos pulsas muša pakilusiai... Tamstos kalba skamba kurčiai... Ar galiu

Tamstai ką nors prirašyti? — "Nuodų!" tariau vos suprantamai. — O, o! sušuko gydytojas, ar tai tokie su Tamsta dalykai? Na, na, vietoj nuodų verčiau karštį mažinanti išblaskancios draugystės priemonė. — Bet gali būti, kad ir... Tačiau vis dėlto stebėtina... galbut... "Atsiprašau, Tamsta, mano pone!" sušukau visiškai supykęs: "prašau nekankinti mane nūtrauktomis, nesuprantamomis kalbomis, o geriau stacičiai visa..." — "Stok! pertraukė mane gydytojas: stok... atsitinka stebėtinų apsigavimų, mano pone Leonardai: man beveik jau aišku, kad iš akimirksnio įspūdžio buvo patstatyta hipotezė, kuri gal but per kelias minutes subirs į nieką. Tenai ateina kunigaikštienė su Aurelija, panaudokite šį netikėtą susitikimą, atsiprašykite dėl savo pasielgimo... Galiausiai... mano Dieve! galiausiai jau Tamsta tik juokeit... tieša šiek tiek keistu budu, bet kas gali už tai, kad silpnų dirksnių asmens nuo to persigasta. Adieu!"

Aurelija apalpo pažinusi Medardą. Jį suareštuoja. Medardas planuoja pabėgti. Prasideda teismas.

Namų gydytojas įgimtu vikrumu nubėgo. Taku artinosi kunigaikštienė su Aurelija. — Aš sudrebėjau. — Sukaupęs visas pajėgas pasistengiau susivaldyti. Dabar, išgirdęs tokių paslaptinių gydytojo kalbų, supratau, kad turiu pasilikti vietoj. Drąsiai nuėjau ateinančioms prieisais. Aurelija mane pamačius sušukus prislėgtu balsu tuojau susmuko lyg negyva. Aš norėjau pribėgti, bet kunigaikštienė pasibaisėdama pamojo. Kad pasišalinčiau, ir pradėjo šaukti pagalbos. Lyg furijų ir velnio plekiamas pasileidau bėgti išilgai parko. Užsidariau savo kambarį, ir grieždamas dantis iš įsitiemo ir nusiminimo, kritau į lovą! — Atėjo vakaras, stojo naktis, išgirdau atidarant namų lauko duris, garsiau ir pašabždomis kalbėjo daug balsų, lipo laiptais aukštyn — galop pabeldė į mano duris ir vyriausybės vardu paliepė atidaryti. Dar ne visai aiškiai nuvokiant, kas man gresia, man instiktvyviai pasirodė, kad esu jau žuves. Gelbėtis pabėgant — pamaniau ir atplėšiau langą. — Aplink namus pamačiau stovinčius ginkluotus, iš kurių vienas tuojau mane pastebėjo. Kur? jis man sušuko, ir tuo pačiu akies mirksniu išlaužė mano miegamojo duris. Įėjo burs vyrų: likarnos šviesoje, kurią jie drauge nešėsi, pažinau, kad jie buvo policijos kariviai. Man parodė kriminalinio teismo orderį, mane sumiti; kiekvienas pasipriešinimas būtų buvusi nesąmonė.

Mane įmetė į vėžimą, apsi-stojusį prieisais namu, ir kuomet mane nuvežė į vietą, kur rodėsi man buvo skirta pasilikti, paklausus, kur aš esu, gavau atsakymą: aukštosios pilies kalėjimuose. Žinojau, kad čia yra uždaromi laike proceso sunkieji nusikaltėliai. Neilgai trukus įnešė man lovą, ir kalėjimo sargas paklausė, ar aš dar kokių patogumų noris? Atsakiau, kad nieko daugiau, ir likausi vienas. Iš ilgai nuaidėjusių žinksnių ir daugelio durų atidarinėjimo ir uždarinėjimo supratau, kad esu įrakin-tas viename pačiame viduriniame pilies kalėjimui.

(Bus daugiau)

ATEJO "Kultūros" No. 8. Galima gauti "Naujienose". Kaina 45 centai. (Bus daugiau)

Skelbimai Naujienose duoda naudą delfo, kad pačios Naujienos yra naudingos.

Pagalba Bedarbiams

ATSILIEPĖ SU DARBU IR
PAGALBA ŠIE ASMENYS:

Kviečia kelis žmones į farmą

Gautas laiškas, kur rašoma, kad mielai paimtų porą blaivų vyrų tarp 45 ir 50 m. amžiaus, kuriems per žiemą duotų darbo, pragyvenimą ir užmokesnį ir atvažiavimui išlaidas padengtų. Gali atsiskaityti ir šeimynai. Kontraktas turėtų būti pasirašytas nemažiau metams laiko. Farma turi 160 akrų žemės.

Mrs. Kuiziniene pristatė į Naujienų Bedarbiams Pagalbos skyrių surinktus ir savo draugų suaukautus rubus ir ne tik pati apmokėjo vežėją bet dar paaukavo \$3.65 bedarbių reikams. Ji taip jau prigludę savo namuose vieną bedarbių šeimą ir Mr. Kuizinas padeda jėskoti darbą vienam bučiui ir vienam dailidei.

Carl's Shoe Store 3235 So. Halsted st. pardavė už pusę kainos dvi poras avalynių p. Monkevičienės vaikams.

Mrs. Sukienė ir Mrs. Bertch vis tebeklanko bedarbių šeimynas ir kuo galėdamos gelbsti labiausiai suvargusiuosius.

Aukavo drabužius: Mrs. Zalumskienė, Mrs. J. Kerulis, Mrs. M. Norušis, Mrs. V. Zatarelis ir Mrs. L. Navickas. Mrs. Zalumskienė, N. Zalumskis, ir Mrs. Puzauskienė.

Mr. Namon, aukavo rubų ir žadą duoti darbą vienam dženitoriui. Pasiūsta žmogus.

Tony Gustas paaukavo įvairių vyrų rubų.

Charles Danielis apsiėmė laikinai suteikti kambarį ir pajėskoti darbą kuriai nors labiausiai pagalbos reikalingai moteriai.

Mrs. Bertch nori gauti moterį išvalyti jos butą. Kreiptis į Mrs. Jurgelionis.

Mr. John J. Byrne ieško moters prie namų. Duos išlaikymą ir \$8 savaitėi.

DARBO IR PAGALBOS REIKALINGI BEDARBIAI

84. Jaunas darbininkas, 22 m., baigęs high school, gali važiuoti trokui. Ieško bile darbo.

85. Darbininkas, 54 m., vedęs, turi 3 vaikus nuo 16 ligi 9 metų, be darbo 5 mėn. Nori bile darbo.

86. Darbininkas, 45 m., nevedęs, 14 mėn. be darbo. Jo amatas trunkų dirbėjas. Gali dirbti bile darbą arba dženitorių.

87. Darbininkas, 39 m., vedęs, turi 2 vaikus, 16 ir 15 m. mokyklą lanko. Vyras nedirba 9 mėn., renka skudurus ir "pelno" po 50 centų į dieną. Reikia darbo vyrui ir pačiai: vyras indų plovėjas, nešėju, pati prie namų po kelias valandas.

88. Darbininkas, 43 m., vedęs, turi 2 vaikus, 13 ir 11 m., nedirba apie metus laiko. Žmona sirgo ir nedirba. Rendor 6 mėn. nemokėta. Vaikams nėra rubų. Buvo karpenteris. Ieško bile darbo.

89. Jaunas, 18 m., vaikas prašo darbo. Šeimynoj niekas nedirba. Motina senai serga. Prašo darbo; gali važiuoti trokui.

90. Darbininkė, 40 m., 3 metai našlė. Metai atgal mirė 18 metų dukterė. Dar yra 4 dukterys, viena sunkiai serga, dvi nedirba, trečia 11 m. eina mokyklon, bet neturi avalynių. Renda nemokėta, anglių nebūti, reikia drabužių ir maisto. Motina negali pasitraukti nuo ligonės. Reikalinga skubi pagalba. Dukterys, viena su college, kita su high school mokslo įeško darbo.

91. Darbininkas, 58 m., našlys, nedirba nuo gegužės mėnesio. Gali dirbti mekaniku, painteriu, boilermakeriu ir kt.

92. Jaunas vaikas, 19 m., grammar school baigęs, dirbo

2 metus už truckdriverį. Tėvas serga reumatizmu. Šeimynoj yra 5 žmonės. Ieško darbo šoferiu ar kt.

93. Darbininkas, 50 m., našlys, su trimis vaikais, nedirba trys mėnesiai. Viena dukterė dirba, kita neturi darbo, trečias eina mokyklon. Prašo bile darbo.

94. Darbininkas, 40 m., našlys, turi du vaikus, 16 ir 14 m., abu eina mokyklon. Nėdirba 5 mėnesiai. Nori porter dženitorių. Kol kas prigelbsti sesuo.

95. Darbininkas, 34 m., nevedęs, nedirba 5 mėnesiai, ieško už darbininką.

96. Darbininkas, 53 m., vedęs, turi 2 vaikus, suaugusius, bet visi be darbo. Nori gauti už karpenterį, nes turi 24 metų patyrimą.

97. Darbininkas, 47 m., vedęs, turi 5 vaikus nuo 17 ligi 9 metų, kurių niekas nedirba, o du eina mokyklon. Tėvas 11 mėn. be darbo.

98. Darbininkas, 40 m., vedęs, 3 vaikai nuo 14 ligi 8 metų. Prašo bile darbo. Buvo dženitorius.

99. Darbininkas, 46 m., vedęs, turi vieną vaiką, 14 m., mokyklą. Neturi darbo jau metus laiko. Norėtų važiuoti autukės dirbti.

100. Darbininkas, 40 m., nevedęs, metai be darbo. Amatas furniture finisher.

101. Darbininkas, 24 m., vedęs, turi 1 vaiką 18 mėnesių. Be darbo 6 mėn. Gali truck driving.

102. Darbininkas, 38 m., vedęs, turi jau 5 vaikus, nuo 16 ligi 5 metų. Be darbo 4 mėn. Gali važiuoti troku ar bile darbą.

103. Jaunas vaikas, 19 m., 2 metus high school, nedirba 6 mėnesiai. Gyvena su tėvais. Gali būti truck driveriu ar salesmonu.

Dirbantiems reik pamremt bedarbius

Kad bedarbė ne sesuo, dažnas tai žino. Daugelis prasišvietusių žino ir tai, kad darbo gauti visi metai negalima. Nedaugelis tenori žinoti, kad darbo geriausiūose laikuose visi norintieji dirbt, gaut negalėję. Tą sako Darbo Skyriaus sekretorius Davis.

Ir dabar daugelis dirba ir tai pilną laiką, kitaip sakant, bedarbės nejaucia. O kaip tik tokie ir turėtų pamremt bedarbius užsidėdami mėnesines duokles. Bedarbių šelpimo įdė, kaip patarė miesto valdininkas Cermak.

Žmogaus gerumas matuojama netiek išoriu mokslo ar sumanumu turtus krauti, kiek sielos išvystymas, užuojauta.

Dažnas dirbas, be atodairos ir faktų, pasako: kodėl nesutauptai; kaip visį ant syk darbo negali gaut, taip dar mažiau visi tauptyt gali. Sutaupo tie, kurie laikosi darbo, tuli net ryšiais, kad tik laikytis, o dėl tokių dalis negali nieko tauptyt, nes darbo negauna. Darbas gaunamas visiems geruose laikuose, dėka tiems, kurie ne kaulus meta, o duoda ir kiemeis gyvent, o ne kurie už pinigų pirkę laikosi iki mirt.

Bedarbės priežastis platesnė. Pabrėžiau tiek, kad yra apščiail egoistų-saumylių, kurie kiek mokinti, ar patriotiškai nebūti,

yra perdėm saumyčiai. Iš jų, nors ir pažįstamo, stipk, pasikolyt dolerio negausi! Jie skolina turinčiam, o ne badaujančiam. Jie "geros širdies" pasirodo mirusiam, kolektuojant žmoniškam palaidojimui, o ne leist kitam gyvent.

Kur tie patriotai, kurie givriasi lietuvių myli? Kur katalikai? Kame jų skelbiamoji artimo meilė? Kitų tikybų (Protestonų) patys vyskupai įeina komitetai bedarbiams šelpti, teikia jiems maistą, dangą, duoda pastogę; o katalikų nematyti! Jiems vargšų badas negalvoj; jie greičiau milijonierių Romos papą apdovano, negu vargšą šelpa. Kame lietuvių kunigai? Jie sau džiugauja. Vytauto mirties sukaiktėms; pora tukstančių lietuvių baduolių jiems neapeina; neturi—stipk!

Asmenys su užuojauta, siela, kurių nedaugelis, o betgi atliepė, reikia tikėt, kad tokie nėra patys turtingi; užuojauta, reatai pats gali pralobti. Bedarbiams tenka pasitenkinti ir tuo keletu ištiesusių jiems pagalbos ranka.—Vienas už visus.

NAUJIENŲ
Pinigų Siuntimo Skyrius atdaras kasdien nuo 8 v. ryto iki 8 val. vak. Nedėdieniais nuo 9 v. ryto iki 1 v. p. p.

JUOZAS KUPŠIS
A. a. Juozas Kupšis kunas perkeliama į šeimynišką lotą, ketvirtadienį, spalio 30 d., 11 val. ryte. Sv. Kazimiero kapinėse. Bažnytinės pamaldos atsisbu Sv. Jurgio bažnyčioje, pradžia 7:45 ryte už jaunuolio Juozo Kupšio siela. Musų brangus sunus yra miręs gegužės 9 d., palaidotas gegužės 11 d. Paliko dideliame nuolūdiame tėvelius — Stanislovą ir Marijoną, kurių atmintis linkui savo mirusio sunelio gyvuos visuomet.

Visi giminės draugai ir pažįstami nuosirdžiai kviečiami dalyvauti virš minėtos pamaldos, taipgi kuno perkėlime, o vėliau atsilankyti į namus draugiskam pasikalbėjimui. Šiuo adresu:

3340 So. Lowe Ave.

Nuliudė tėvai.

Stanislovas ir Marijona Kupšiai.

Kunų pašarvotas, randasi 3421 So. Auburn Ave.

Eidutuvės įvyks ketverge, spalio 30 diena, 8:30 val. ryte iš namų į Sv. Jurgio parapijos bažnyčią, kurioje atsisbu gedulingos pamaldos už velionio siela, o iš ten bus nulydėtas į Sv. Kazimiero kapines.

Visi a. a. Klemenso Baltudžio giminės, draugai ir pažįstami esat nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinįjį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliudė liekame.

Motėris, Sunai, Duktė, Zentai, Anukai ir Giminės.

Laidotuvėse patarnauja graborius S. P. Mažeika. Telefonas Yards 1138.

KLEMENSAS BALTUDIS.

Persikyrė su šiuo pasauliu, spalio 27 diena, 2:45 valandą ryte, 1930 m., sulaukęs 47 m. amžiaus, gimęs Zagarės mieste. Amerikoj išgyveno 21 metus. Paliko dideliame nuolūdiame moterį Liudviką, 4 sunus, dukterį Zofiją, 2 žentus, 2 anūkius, Anna Sakas ir Jonas Budreckis ir giminės.

Kunų pašarvotas, randasi 3421 So. Auburn Ave.

Eidutuvės įvyks ketverge, spalio 30 diena, 8:30 val. ryte iš namų į Sv. Jurgio parapijos bažnyčią, kurioje atsisbu gedulingos pamaldos už velionio siela, o iš ten bus nulydėtas į Sv. Kazimiero kapines.

Visi a. a. Klemenso Baltudžio giminės, draugai ir pažįstami esat nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinįjį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliudė liekame.

Motėris, Sunai, Duktė, Zentai, Anukai ir Giminės.

Laidotuvėse patarnauja graborius S. P. Mažeika. Telefonas Yards 1138.

KLEMENSAS BALTUDIS.

Persikyrė su šiuo pasauliu, spalio 27 diena, 2:45 valandą ryte, 1930 m., sulaukęs 47 m. amžiaus, gimęs Zagarės mieste. Amerikoj išgyveno 21 metus. Paliko dideliame nuolūdiame moterį Liudviką, 4 sunus, dukterį Zofiją, 2 žentus, 2 anūkius, Anna Sakas ir Jonas Budreckis ir giminės.

Kunų pašarvotas, randasi 3421 So. Auburn Ave.

Eidutuvės įvyks ketverge, spalio 30 diena, 8:30 val. ryte iš namų į Sv. Jurgio parapijos bažnyčią, kurioje atsisbu gedulingos pamaldos už velionio siela, o iš ten bus nulydėtas į Sv. Kazimiero kapines.

Visi a. a. Klemenso Baltudžio giminės, draugai ir pažįstami esat nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinįjį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliudė liekame.

Motėris, Sunai, Duktė, Zentai, Anukai ir Giminės.

Laidotuvėse patarnauja graborius S. P. Mažeika. Telefonas Yards 1138.

KLEMENSAS BALTUDIS.

Persikyrė su šiuo pasauliu, spalio 27 diena, 2:45 valandą ryte, 1930 m., sulaukęs 47 m. amžiaus, gimęs Zagarės mieste. Amerikoj išgyveno 21 metus. Paliko dideliame nuolūdiame moterį Liudviką, 4 sunus, dukterį Zofiją, 2 žentus, 2 anūkius, Anna Sakas ir Jonas Budreckis ir giminės.

Kunų pašarvotas, randasi 3421 So. Auburn Ave.

Eidutuvės įvyks ketverge, spalio 30 diena, 8:30 val. ryte iš namų į Sv. Jurgio parapijos bažnyčią, kurioje atsisbu gedulingos pamaldos už velionio siela, o iš ten bus nulydėtas į Sv. Kazimiero kapines.

Visi a. a. Klemenso Baltudžio giminės, draugai ir pažįstami esat nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinįjį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliudė liekame.

Motėris, Sunai, Duktė, Zentai, Anukai ir Giminės.

Laidotuvėse patarnauja graborius S. P. Mažeika. Telefonas Yards 1138.

KLEMENSAS BALTUDIS.

Persikyrė su šiuo pasauliu, spalio 27 diena, 2:45 valandą ryte, 1930 m., sulaukęs 47 m. amžiaus, gimęs Zagarės mieste. Amerikoj išgyveno 21 metus. Paliko dideliame nuolūdiame moterį Liudviką, 4 sunus, dukterį Zofiją, 2 žentus, 2 anūkius, Anna Sakas ir Jonas Budreckis ir giminės.

Kunų pašarvotas, randasi 3421 So. Auburn Ave.

Eidutuvės įvyks ketverge, spalio 30 diena, 8:30 val. ryte iš namų į Sv. Jurgio parapijos bažnyčią, kurioje atsisbu gedulingos pamaldos už velionio siela, o iš ten bus nulydėtas į Sv. Kazimiero kapines.

Visi a. a. Klemenso Baltudžio giminės, draugai ir pažįstami esat nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinįjį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliudė liekame.

Motėris, Sunai, Duktė, Zentai, Anukai ir Giminės.

Laidotuvėse patarnauja graborius S. P. Mažeika. Telefonas Yards 1138.

KLEMENSAS BALTUDIS.

Persikyrė su šiuo pasauliu, spalio 27 diena, 2:45 valandą ryte, 1930 m., sulaukęs 47 m. amžiaus, gimęs Zagarės mieste. Amerikoj išgyveno 21 metus. Paliko dideliame nuolūdiame moterį Liudviką, 4 sunus, dukterį Zofiją, 2 žentus, 2 anūkius, Anna Sakas ir Jonas Budreckis ir giminės.

Kunų pašarvotas, randasi 3421 So. Auburn Ave.

Eidutuvės įvyks ketverge, spalio 30 diena, 8:30 val. ryte iš namų į Sv. Jurgio parapijos bažnyčią, kurioje atsisbu gedulingos pamaldos už velionio siela, o iš ten bus nulydėtas į Sv. Kazimiero kapines.

Visi a. a. Klemenso Baltudžio giminės, draugai ir pažįstami esat nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinįjį patarnavimą ir atsisveikinimą.

SAME PRICE FOR OVER 40 YEARS
25 ounces for 25cents
pure
KC BAKING POWDER
efficient
IT'S DOUBLE ACTING
MILLIONS OF POUNDS USED BY OUR GOVERNMENT

Garsinkitės 'N-nose'

Lietuvės Akuterės
MRS. ANELIA K. JARUS
Physical Therapy & Midwife
Naujoji vieta
6109 South Albany Avenue

Phone Hemlock 9252
Patarnauja prie gimdymo, duodu massage, electric treatment ir magnetic blankets ir tt. Moterim ir merginoms patarnauja dovanai.

Graboriai
Telefonas Yards 1138

Stanley P. Mažeika

Graborius ir Balzamuotojas

Moderniška Kopyčia Dovanai
Turiu automobilis visokiems reikams. Kaina prieinama

3319 Auburn Avenue
CHICAGO, ILL.

S. D. LACHAVICH
LIETUVIS GRABORIUS

Patarnauja laidotuvėse knopigiasia. Reikale maldin atsišaukti, o mano darbu busite užgandinti.

Tel. Roosevelt 2515 arba 2516

2314 W. 23rd Pl., Chicago

SKYRIUS:
1439 S. 49 Court, Cicero, Ill.

Tel. Cicero 5927

Phone Boulevard 4139

A. MASALSKIS

Musų patarnavimas laidotuvėse ir kokiame reikale visuomet esti sąžiningas ir nebrangus todėl, kad neturime išlaidų užlaikymui skyrių.

3307 Auburn Ave.
CHICAGO, ILL.

BUTKUS
Undertaking Co.

P. B. Hadley Lic.
Kopyčia dykai

710 West 18th Street
Canal 3161

IGN. J. ZOLP
Pigiausias Lietuvis

Graborius Chicagoj

1464 W. 46th St.
Telefonai

Boulevard 5203
Boulevard 8413

1327 So. 49th Ct.
Telefonas

Cicero 3724

J. Lulevičius
GRABORIUS IR BALSAMUOTOJAS

Patarnauja laidotuvėse visuose miestuose, miestelių dalyse. Moderniška kopyčia velniui.

3103 S. Halsted St.
Chicago, Ill.

Tel. Victory 1115

J. F. RADZIUS
PIGIAUSIS LIETUVIS

GRABORIUS CHICAGOJ

Laidotuvėse patarnauja geriau ir pigiau, negu kiti todėl, kad priklauso prie grabių išdirbystės.

OFISAS:
668 W. 18th Street
Tel. Canal 6174

SKYRIUS:
3238 S. Halsted St.
Tel. Victory 4088

SIUSKIT PER NAUJIENAS PINIGUS LIETUVON
To prašo Lietuvos žmonės ir taip pataria Lietuvos bankai

Akių Gydytojai

DR. VAITUSH, OPT.
LIETUVIS AKIŲ SPECIALISTAS
Patarnauja akių itampimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo, svajimo, akių aptemimo, nervotumo, skaudamą akių karšči, atsisbu kreivas akis, nuliama karkas, atsisbu trumparegystę ir kolegystę. Prirengia teisingai akinis. Visuose atsitikimuose egzaminavimas daromas su elektra, parodant mažiausias klaidas. Speciali atyda atkrepiama į mokyklų vaikus. Valandos nuo 10 iki 8 val. Nedėlioj nuo 10 iki 12 val. po pietų.

Kainos pigiau kaip kitar.

4712 South Ashland Ave.
Phone Boulevard 7589

Tel. Yards 1829

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ SPECIALISTAS

Ofisas ir Akinų Dirbtuvė
756 West 35th St.
Kampas Halsted St.

Valandos nuo 10-4, nuo 6 iki 8 Nedėliomis nuo 10 iki 12.

Jei abejojai apie savo akis, eik pas

Dr. A. R. BLUMENTHAL
OPTOMETRIST

Laikini persikėlė už kampą ir dabar randasi 4660 Gross Ave.
Tel. Yards 4317

Dr. JOHN SMETANA

Optometristas

Akių Ekspertas ir priitalkymo akinis
1801 S. ASHLAND AVENUE

Platt Bldg., kamp. 18 St. 2 aukštas
Val. 9:30 ryt. iki 8:30 vak. Serodmis. 9:30 iki 12 v. Nedėliomis nėra skirty. Valandų. Room 3

Phone Canal 0523

Lietuviai Gydytojai

DR. A. J. KARALIUS

Gydytojas ir Chirurgas
3147 So. Halsted Street
Tel. Calumet 3294

Nuo 9 iki 12 val. dienos ir nuo 6 iki 9 valandos vakare

A. L. Davidson, M. D.

4910 So. Michigan Avenue
Tel. Kenwood 5107

VALANDOS:
nuo 9 iki 11 valandai ryte; nuo 6 iki 8 valandai vakare; apat šventadienio ir ketvirtadienio.

Phone Canal 6222

DR. S. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2201 West 22nd Street
Val. 1-3 ir 7-8; Ned. 10-12 ryto

Rezidencija 6640 So. Maplewood Ave.
Telefonas Franklin 7868

Ofiso ir Rez. Tel. Boulevard 5913

DR. A. J. BERTASH

3464 South Halsted Street
Ofiso valandos nuo 1 iki 3 po pietų ir nuo 6 iki 8 val. vak

Tel. Lafayette 0455